

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาสิทธิของนิติบุคคลต่างด้าวในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ
คำสำคัญ	ปัญหาสิทธิของนิติบุคคลต่างด้าวในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ
นักศึกษา	สมหญิง แดงกล่อม
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิสิต อินทมานิ
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาปัญหาสิทธิของนิติบุคคลต่างด้าวในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิประชาชนรวมทั้งคนต่างด้าวในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของรัฐให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนหรือคนต่างด้าว มีโอกาสอย่างกว้างขวางในการเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เพื่อแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของตนเองได้

การบังคับใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการในประเทศไทย ปัจจุบันยังพบปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของนิติบุคคลต่างด้าวในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ เนื่องจากประเทศไทยมีคนต่างด้าวหลากหลายทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีกฎหมายให้การรับรองไว้ คือ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่ให้สิทธิประชาชนและคนต่างด้าวในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการให้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามที่ผ่านมามีปัญหาจากกรณีข้อเท็จจริงสองกรณีที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องสิทธิของนิติบุคคลต่างด้าวในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการในประเทศไทย คือ กรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้แก่ผู้ขอข้อมูลที่เป็นสำนักงานสถาปัตยกรรมซึ่งเป็นนิติบุคคลต่างด้าวที่ขอส่งภาพร่างแผนผังห้องประชุมรัฐสภาในรูปแบบไฟล์ดิจิทัลเพื่อนำไปดำเนินโครงการวิจัยเกี่ยวกับห้องประชุมใหญ่ของรัฐสภาต่าง ๆ โดยให้เหตุผลว่า ภาพแผนผังห้องประชุมรัฐสภาไทยเป็นข้อมูลที่เผยแพร่เป็นการทั่วไปผ่านทางเว็บไซต์อยู่แล้ว การเปิดเผยข้อมูลจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศ จึงมีมติอนุญาตให้ส่งภาพร่างแผนผังห้องประชุมรัฐสภาไทยในรูปแบบไฟล์ดิจิทัลและในทางกลับกัน คือ กรณีศาลปกครองสูงสุดไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้น

ตามกฎหมายของฝรั่งเศสที่มาขอตรวจสอบและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสูตรของเครื่องสำอางของตนที่บริษัทอื่นนำมาจดแจ้งเพื่อขออนุญาตนำมาจำหน่ายในราชอาณาจักรไทย โดยให้เหตุผลว่าผู้ฟ้องคดีเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของฝรั่งเศส ถือเป็นคนต่างด้าวตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และข้อมูลไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดให้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 และไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดเตรียมไว้ให้เข้าตรวจสอบตามมาตรา 9 จึงเป็นการยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา 11 ตรีบาใดที่ยังไม่มีการออกกฎกระทรวงในเรื่องดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีก็ยังไม่มิตสิทธิที่จะขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นจึงก่อให้เกิดคำถามเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของนิติบุคคลต่างด้าวภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ว่ามิตสิทธิอย่างไรและมีขอบเขตเพียงใด

ดังนั้น จากกรณีดังกล่าวข้างต้นพบว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีปัญหาการบังคับใช้ที่สำคัญหลายประการ จึงมีข้อเสนอแนะโดยควรปรับปรุงบทนิยามของคำว่าคนต่างด้าวในกรณีที่เป็นนิติบุคคล ให้มีความหมายชัดเจนและครอบคลุมเพียงพอว่าหมายถึงนิติบุคคลประเภทใดบ้าง เพื่อให้นิติบุคคลต่างด้าวได้รับความคุ้มครองตามบัญญัติของกฎหมายนี้ ในกรณีการจำกัดสิทธิของนิติบุคคลต่างด้าวในการเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการและกรณีการจำกัดสิทธิของนิติบุคคลต่างด้าวในการขอข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นการเฉพาะราย กฎหมายกำหนดให้สิทธิคนต่างด้าวจะมีอย่างน้อยเพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง และที่ผ่านมาก็ได้มีการประกาศกฎกระทรวงเพื่อกำหนดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารราชการของคนต่างด้าวในเรื่องดังกล่าว จึงควรกำหนดกฎกระทรวงเพื่อกำหนดเงื่อนไขและขอบเขตการให้สิทธิแก่คนต่างด้าวโดยเฉพาะนิติบุคคลต่างด้าวให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้โอกาสอย่างกว้างขวางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ

THEMATIC TITLE	PROBLEMS REGARDING THE RIGHTS OF FOREIGN JURISTIC PERSONS TO ACCESS OFFICIAL INFORMATION
KEYWORDS	PROBLEMS REGARDING THE RIGHTS OF FOREIGN JURISTIC PERSONS TO ACCESS OFFICIAL INFORMATION
STUDENT	SOMYING DANGKLOM
THEMATIC ADVISOR	ASSISTANT PROFESSOR DR. NISIT INTAMANO
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS PUBLIC LAW
FACULTY	FACULTY OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2020

ABSTRACT

This thematic paper is a study of the problems of rights of foreign juristic persons to access official information. In Thailand, there is a law concerning the official information that entitles people and alien the right to know more in terms of the official information, including broad opportunities to access and obtain official information or information which is in the possession or control of state agencies and to properly express opinions and protect their own interests.

Law enforcement on official information in Thailand, at present, there are still problems in relation to the rights of foreign juristic persons to access official information due to the various types of alien in Thailand, both natural persons and juristic persons. Access to official information has laws that have been recognized, namely the Official Information Act B.E. 2540, which allows people and aliens granting the right to access official information. Nevertheless, in the past, there have been two important factual issues regarding the rights of foreign juristic persons to access official information; Pertaining to the disclosure of information of the Secretariat of the House of Representatives to the applicant, who is an architectural office as a foreign juristic person requesting to obtain the layouts of meeting rooms of the Parliament House in digital format in order to carry out research projects on the various parliamentary halls, by reasoning that the layouts of meeting rooms of the Thai Parliament are already publicly published on the website and disclosure information would create a good image for the country; therefore, the said state agency has passed a resolution permitting such juristic person to receive the copies of the layouts of meeting rooms of the Thai Parliament in digital files. On the other hand, the Supreme Administrative Court does not

disclose information to juristic person incorporated under French law that requests for inspection and acknowledgement of information on the formulation of their cosmetics which other companies have registered for permission to be sold in the Kingdom of Thailand by reasoning that such juristic person is deemed to be an alien under Section 4 of the Official Information Act B.E. 2540. In addition, such information is not information that is required by law to be published in the Government Gazette under Section 7 and it is not information that the state agency shall make available for public inspection under section 9. Thus, it would be making a request particularly for official information in accordance with Section 11. If there is no ministerial regulation on such matters, the requester has no right to request information under Section 11 of the Official Information Act B.E. 2540. From the foregoing, it raises queries concerning the rights to access official information of foreign juristic persons under the Official Information Act B.E. 2540 on how and to what extent they are.

From the above cases, it was found that the Official Information Act B.E. 2540 has several significant enforcement problems. Therefore, it deems appropriate to advise that the definition of alien should be amended in the respect of a juristic person to have a clear and comprehensive meaning that should mean any type of juristic person in order to be protected under the provisions of this law. In the case of limiting the right of foreign juristic persons to check and request official information in particular, the law stipulating how much the rights of aliens shall be in accordance with the ministerial regulations, but in the past, there are no ministerial regulations that have been announced to determine the access to official information of aliens in such matters. Hence, the ministerial regulation should be prescribed to define the conditions and scope of the granting of rights to aliens, especially foreign juristic persons, to be more clearly defined in order to comply with the intent of the law to provide widespread opportunities to access official information or information that is in the possession of a state agency.